

zwaluwen, adviesbureau

op non-profit basis

gierzwaluwkalender

± eind april

aankomst

Gierzwaluwen arriveren, vaak tegen de avond. De eerste zijn meestal mannelijke broedvogels, het vrouwtje volgt enkele dagen later.

± 1 mei – 20 mei

paartijd

Er vliegen nog maar weinig gierzwaluwen rond. De broedvogels verblijven langdurig op het nest, ze slapen veel, dicht tegen elkaar aan gelegen poetsen elkaars veertjes, knappen het nest op, dragen nestmateriaal aan. Bij mooi weer baltsvluchten, paring op het nest, ook waarnemingen van paring (schijnparing ?) in de lucht, eerste eieren rond 15 mei gelegd.

± 15 mei - 15 juni

broedtijd (± 20 dagen)

Mannetje en vrouwtje broeden om beurten, lossen elkaar af, soms na 3 kwartier, soms pas na uren.

Er komen nog steeds gierzwaluwen terug uit de overwinteringgebieden, de eenjarige vogels als laatste.

Bij slecht weer trekken de niet-broeders weg. Broedvogels zijn bij slecht weer langdurig op de nesten. Als het langere tijd blijft regenen trekken de broedvogels ook weg en laten de eieren in de steek. Zijn de eieren bij terugkomst te ver afgekoeld dan worden nieuwe gelegd nadat de oude uit het nest zijn gewerkt.

± 10 juni - 20 juli

nesttijd (± 42 dagen)

De jongen worden geboren, ouders voeren met tussenpozen van 3 kwartier tot een uur. Ze foerageren hoog boven de nestplaats, vaak niet meer waarneembaar met het blote oog.

De niet-broeders trekken overdag naar gebieden waar op dat tijdstip veel insecten tot ontwikkeling komen (boven bossen als de bosmieren hun bruidsvluchten maken, boven plassen als de muggen opstijgen, boven graanvelden met insectenplagen, etc.)

's Morgens en 's avonds keren de niet-broeders terug naar de broedplaatsen en voeren giervluchten uit langs de nestplaatsen, gaan soms even bij een invliegopening hangen, schreeuwen om te controleren of het nest bezet is, krijgen antwoord vanuit het nest en vliegen weer verder

Er komen nog steeds niet-broedende vogels uit Afrika aan. Dat gaat door tot vlak voordat de gierzwaluwen weer vertrekken naar Afrika. De late vogels zijn waarschijnlijk eenjarige vogels die de trekroutes verkennen.

Ongeveer een kwartier na zonsondergang komen de broedvogels kort na elkaar op het nest om te slapen. Naarmate de zomer vordert, komen ze na 21 juni steeds vroeger thuis: $\pm 1,5$ minuut per dag.

De vogels zonder nesten, $\pm 50\%$ van wat er rondvliegt, verzamelen, gaan steeds hoger vliegen en stijgen op naar 3000 meter hoogte, om daar vliëgend de nacht door te brengen.

Bij slecht weer trekken de niet-broeders weg naar gebieden met beter weer dus met meer voedsel. De broedvogels blijven bij slecht weer zolang mogelijk op de nesten om energie te sparen. Verlaten soms tegen de avond de nesten om achter grote prooien zoals nachtvinders te jagen, vliegen dan anders, fladderig. Houdt het slechte weer langere tijd aan dan verlaten ook de broedvogels het nest, laten de jongen achter. Die kunnen ± 7 dagen zonder eten, raken in een soort winterslaap. Zijn de ouders tijdig weer terug omdat het weer is verbeterd, gaat alles gewoon door.

± 20 juli – 5 aug

uitvliegtijd, begin trek

De jongen beginnen nu uit te vliegen, zitten de laatste dagen naar buiten te kijken, witte smoeltjes soms zichtbaar in de nestopening.

De giervluchten zijn rond 20 juli op zijn hevigst, om de aarzelende jongen naar buiten te lokken(?), tevens zijn op mooie avonden al grote verzamelvluchten te zien en te horen heel hoog in lucht.

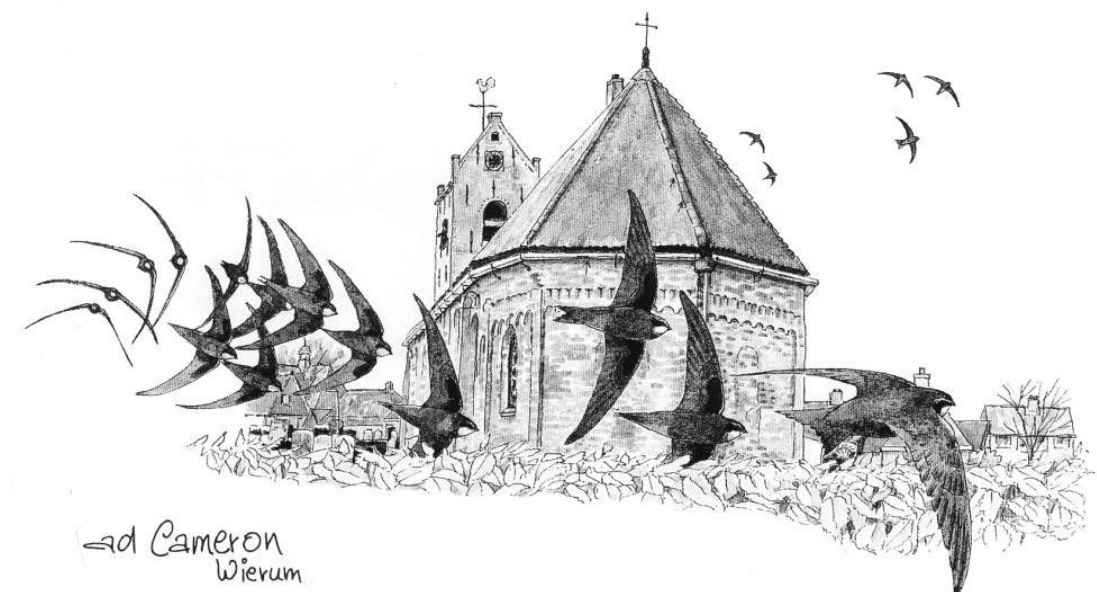
Eind juli wordt het ineens stil. Grotere en kleinere groepen trekkende gierzwaluwen zijn nog waar te nemen. Ze schuiven als warrelige groepjes geruisloos van noord naar zuid langs de hemel.

Broedvogels met late legfels blijven achter, volbrengen hun taak vrijwel onopgemerkt nu de grote drukte voorbij is. Soms tot begin september.

N.B. Bij slecht weer duren broed- en nesttijd een aantal dagen langer.

Roosendaal

Marjos Mourmans

© 2012 Zwaluwen, Adviesbureau